

Nr 53

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

I en den 1 november 1957 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 186, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås en höjning av procentsatserna för ränta å kvarstående skatt och överskjutande preliminär skatt från 7 respektive 4 procent till 10 respektive 5 procent.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlägga ränta med *sju* procent, för en beräknad tid

(Föreslagen lydelse)

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlägga ränta med *tio* procent, för en beräknad tid

¹ Senaste lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. se 1956:332.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Vad i — — — — — omförmäld ränta.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med *fyra* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Ränta som — — — den skattskyldige.

av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med *fem* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958, dock att förordningen icke skall äga tillämpning å skatt enligt 1957 års taxering.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

1. de likalydande motionerna I: 560 av herr *Ragnar Bergh m. fl.* och II: 709 av herr *Gerhard Nilsson* i Gävle *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

*förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom.
uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)*

Härigenom förordnas, att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med åtta procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande — — — efter inkomståret.

Vad i — — — omförmäld ränta.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med sex procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet — — — där omförmäld preliminär skatt.

Ränta som — — — den skattskyldige.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958, dock att förordningen icke skall äga tillämpning å skatt enligt 1957 års taxering.

2. motionen II: 712 av herrar *Sjölin* och *Strandh*, vari hemställts, »att riksdagen med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 186 måtte besluta att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med åtta procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftnings-

skatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivras skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med sex procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock, att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

samt att den ändrade lydelsen skall träda i kraft den 1 januari 1958 dock utan att tillämpas för skatt enligt 1957 års taxering.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 709 och II: 712.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet, såvitt densamma ej framgår av här nedan intagna yttrande av departementschefen, till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinns under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 4—5.

Gällande bestämmelser, s. 5.

Frågans tidigare behandling, s. 5—6.

Departementschefen, s. 6—7.

Till stöd för de i propositionen framlagda förslagen har *departementschefen* anfört följande.

Vid tiden för införandet av bestämmelserna om ränta å kvarstående skatt uppgick denna till inte fullt en miljard kronor årligen, motsvarande omkring 20 procent av den slutliga skatten. Nu har den kvarstående skatten, efter en nedgång under mellanliggande år, åter kommit upp till nämnda belopp. Även om kvarskatten relativt sett minskat — den utgör numera ca 10 procent av den totala skatten — är den dock alltjämt av en sådan storleksordning, att den måste inge allvarliga betänkligheter. Inledningsvis har påpekats riskerna för att kvarstående skatt inte inflyter i behörig ordning utan måste restföras och indrivnas. Härtill kommer även de kreditpolitiska synpunkterna. De senaste åren har från statsmakternas sida genom olika åtgärder eftersträfvats att trygga den samhällsekonomiska balansen. Bland annat har därvid kre-

ditrestriktioner av olika slag ansetts nödvändiga. Dessa restriktioner motverkas självfallet om de skattskyldiga ensidigt kan på statens bekostnad bereda sig en ettårig skattekredit av betydande omfång. Som förut framhållits har endast vissa grupper av skattskyldiga möjligheter härtill. Även från rättvisesynpunkt är det således angeläget att söka motverka benägenheten hos dessa grupper att bereda sig skattekredit. Detta bör ske genom en sådan avvägning av räntan å kvarskatt att de skattskyldiga får ett verkligt intresse av att genom tillräckliga fyllnadsinbetalningar söka undvika sådan skatt.

Efter 1956 års beslut i ränte frågan har det allmänna ränteläget undergått vissa förändringar. Vid årsskiftet 1956/57 steg inlåningsräntan med i regel en fjärdedels procent. Det därefter rådande ränteläget blev gällande under tiden för fyllnadsinbetalningarna i januari—april 1957 av preliminär skatt för år 1956. Resultatet av dessa inbetalningar visar att den år 1956 beslutade höjningen av räntan å kvarstående skatt inte verkat tillräckligt avskräckande utan att skattekrediten utnyttjats i ungefär samma omfattning som tidigare. Redan med utgångspunkt från de under våren 1957 rådande förhållandena ter sig följaktligen en höjning av räntan å kvarstående skatt motiverad. Sedan dess har också en ytterligare stegring skett i den allmänna räntenivån.

Mot bakgrunden av nu angivna förhållanden synes procentsatsen för ränta å kvarstående skatt för att bli tillräckligt effektiv böra höjas med tre enheter. Jag vill alltså för min del förordna att räntan å kvarstående skatt med verkan från och med den 1 januari 1958 höjes till tio procent. Godtages detta förslag kommer den högre räntan att äga tillämpning å kvarskatt enligt 1958 års taxering, d. v. s. i fråga om preliminär skatt för år 1957. Genom att verkställa fyllnadsinbetalning före den 1 maj 1958 kan den skattskyldige undgå att drabbas av skärpningen.

I detta sammanhang vill jag fästa uppmärksamheten på att räntebestämmelsernas utformning medför att räntan endast i mera kvalificerade fall kan komma att utgå efter en procentsats som närmar sig men aldrig uppgår till tio procent av *hela* den kvarstående skatten. Ett belopp av ettusen kronor är nämligen räntefritt. Den effektiva räntesatsen blir på den grund vid en kvarstående skatt av 2 000 kronor endast 5 procent. Uppgår den kvarstående skatten exempelvis till 10 000 kronor blir den effektiva räntesatsen 9 procent.

Höjes räntan å kvarstående skatt på nu föreslaget sätt bör även en justering ske av räntan å överskjutande preliminär skatt. Liksom skett tidigare bör denna räntesats avvägas så att den ungefärligen motsvarar bankernas inlåningsränta. Med hänsyn härtill förordar jag att räntan å överskjutande preliminär skatt höjes från fyra till fem procent.

Av innehållet i *de förevarande motionerna* må här återges följande.

I de likalydande *motionerna* I: 560 och II: 709 framhålls, att i propositionen ges uttryck för den uppfattningen att var och en som inte redan under beskattningsåret preliminärt erlagt hela skatten för den in-

komst han förvärvar under året gjort sig skyldig till försummelse. Det är enligt vad som sägs i propositionen för att »tillrättalägga detta» som möjlighet beretts de skattskyldiga till fyllnadsinbetalning efter beskattningsårets utgång. En sådan uppfattning säger motionärerna sig inte kunna dela. Såvitt skattskyldig fullgjort de skyldigheter som lagligen åligger honom, bör det inte läggas honom till last att lagstiftarna inte kunnat finna en möjlighet att bygga upp ett uppbördssystem där preliminärskatten i varje läge i stort sett kommer att överensstämma med den slutliga skatten. Möjligheten att efter beskattningsårets utgång inom viss tid fullgöra fyllnadsinbetalningar är en rätt för den skattskyldige, inte en skyldighet. Motionärerna finner det därför föga rimligt att i samband med åtgärder för att söka nå en bättre överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt lägga upp frågan som om den gällde att fastställa en lämplig »straffpåföljd». Ett dylikt resonemang finner de så mycket mindre rimligt som den skattskyldiges skuld först längre fram preciseras. — Den som inte senast 30 april året efter beskattningsåret betalat »full» preliminärskatt får anses ha erhållit skattecredit. Det kan från denna utgångspunkt göras gällande, att han i sådant fall även skall vara skyldig att betala ränta. Däremot föreligger inte skäl att ta ut en ränta som ligger långt utöver vad som kan anses normalt å den allmänna penningmarknaden. En eventuell skatteskuld kan anses ha uppkommit den 30 april året efter inkomståret, låt vara att skatteskulden då inte preciserats. Eftersom kvarvarande skatt skall betalas under uppbördsterminerna i mars och maj följande år, blir uppkommande skatteskuld normalt bestående i ca 11 månader. De ifrågavarande procentsatserna, som räknas för helt år, bör bedömas med utgångspunkt härifrån. När departementschefen gör gällande, att den effektiva räntesatsen enligt det i propositionen framlagda förslaget för en kvarstående skatt å exempelvis 10 000 kronor skulle vara 9 procent och att »räntan endast i mera kvalificerade fall kan utgå efter en procentsats som närmar sig men aldrig uppgår till 10 procent av hela den kvarstående skatten» är detta påstående inte riktigt. Den effektiva räntan blir i det angivna fallet i det närmaste 10 procent för år, och vid ett skattebelopp överstigande 12 000 kronor blir den effektiva räntesatsen mer än 10 procent för år. Enligt motionärernas mening bör, om en höjning av räntesatserna i fråga om kvarstående skatt skulle komma till stånd — vilket med hänsyn till ränteutvecklingen sedan nämnda procentsats fastställdes år 1956 kan komma i fråga — bör höjningen inte gå så långt som i propositionen föreslagits. Motionärerna erinrar om att pensionsstyrelsen funnit anledning hemställa, att den s. k. dröjsmålsräntan i de fall kommunerna underlåter att senast före utgången av mars månad inbetala sina andelar i kostnaderna för folkpensioneringen skall fastställas till 8 procent. Någon anledning att behandla skattskyldig på annat sätt än kommunerna då förhållandena är alldeles ensartade — bortsett från att statens fordran på kommunerna redan i förväg blivit preciserade — anser motionärerna inte föreligga. De föreslår därför att ränta å kvarvarande skatt fastställs till 8 i stället för 10 procent.

Enligt motionärernas mening är det angeläget att minska den nu föreliggande skillnaden enligt uppbördsförordningen mellan räntesatsen för kvarstående skatt och för överskjutande preliminär skatt, nämligen 3 procent. Kan man genom en ränta som ligger högre än i den allmänna marknaden gällande högsta inlåningsränta stimulera skattskyldiga att hålla sina preliminära skatteinbetalningar i överkant, är detta i dagens kreditläge enbart av godo. Från denna utgångspunkt skulle motionärerna inte ha något att invända mot att det fastställdes en enhetlig räntesats för kvarskatt och för överskjutande preliminär skatt, men de begränsar sig till att förorda att räntan å överskjutande skatt sättes till 6 procent.

I motionen II: 712 framhålles att den föreslagna höjningen av kvarskatteräntan med tre enheter synes högre än som är rimligt med hänsyn till omständigheterna och medför en extra pålaga för vissa skattebetalare i alltför hög grad. Med hänsyn till att riksbankens senaste diskontohöjning medförde en genomsnittlig höjning av räntesatserna på kreditmarknaden med 1 procent förefaller en motsvarande höjning av kvarskatteräntan fullt tillräcklig. Den ränta, som samtidigt utgår till skattebetalare som inbetalt för mycket preliminärskatt i vissa fall, åsyftar att bereda dessa en skäligen gottgörelse för den långivning till statsverket som de på detta sätt medverkat till. Det synes skäligt att staten gottgör dessa sina kreditorer en ränta som motsvarar vad de vid långivning i annat fall än till statsverket genomsnittligt kunnat erhålla på lånemarknaden. En räntefot av 6 procent förefaller i detta hänseende lämplig. Med dessa justeringar av räntesatserna skulle dessutom uppnås den fördelen att skillnaden mellan statens »utlåningsränta» och »inlåningsränta» ej blir så hög som enligt propositionens förslag.

Utskottet

Enligt uppbördsförordningen är skattskyldig under vissa förutsättningar skyldig att erlægga ränta å kvarstående skatt. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatten med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst 10 000 kronor, gäller sålunda enligt 27 § 3 mom., att den skattskyldige skall erlægga ränta med sju procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock att beloppet skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Av 69 § 1 mom. framgår, att om den preliminära skatten överstiger den slutliga skatten, den skattskyldige under motsvarande förutsättningar skall erhålla ränta å överskjutande skatt, varvid räntesatsen utgör fyra procent.

Möjlighet föreligger för de skattskyldiga att undgå räntepåföring genom att inbetala preliminär skatt utöver det belopp, som enligt debetsedel å sådan skatt eller genom källskatteavdrag skall inbetalas för inkomståret.

Med hänsyn till svårigheterna för vissa kategorier skattskyldiga att innan självdeklaration upprättats bedöma den slutliga skattens storlek har

möjlighet öppnats att inbetala ytterligare preliminär skatt för ett inkomstår efter utgången av den sista uppbördsterminen. Sista inbetalningsdagen är den 30 april året näst efter inkomståret. Genom sådan fyllnadsinbetalning kan alltså skattskyldig, som under det gångna uppbördsåret betalat för litet preliminär skatt, undgå att bli påförd kvarstående skatt och ränta å sådan skatt.

I vissa fall kan en skattskyldig erhålla befrielse från honom eljest åliggande skyldighet att gälda ränta å kvarstående skatt. Länsstyrelsen i det län, där räntan påförts, äger nämligen befria den skattskyldige från att helt eller delvis gälda sådan ränta, därest den kvarstående skatten beror av förhållande, varöver den skattskyldige inte skäligen kunnat råda. Som exempel på sådant förhållande nämnes i anvisningarna till 85 § uppbördsförordningen bl. a. det fall, att den kvarstående skatten beror på att beskattningsnämnd frångått den skattskyldiges deklaration; befrielse från räntebetalning må dock i dylikt fall inte medgivas, därest omständigheterna är sådana att den skattskyldige bort förstå att beskattningsnämnderna skulle komma att frångå deklarationen. Vidare har stadgats, att om endera av äkta makar, vilka taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, har att gälda ränta å kvarstående skatt och om sådan ränta inte skulle ha påförts eller ha påförts med lägre belopp, om ränteberäkningen gjorts för makarna gemensamt, länsstyrelsen må meddela befrielse helt eller delvis från erläggande av räntan.

Innan bestämmelserna om ränta å kvarstående skatt med tillämpning från och med 1952 års taxering infördes, utgjorde beloppet för den kvarstående skatten närmare en miljard kronor. Därefter sjönk beloppet och var beträffande 1954 och 1955 års taxeringar 710 resp. 740 miljoner kronor. Senare har en stegring inträffat så att beloppet för den kvarstående skatten på grund av 1956 års taxering uppgick till 1 055 miljoner kronor och motsvarande belopp beträffande 1957 års taxering till 997 miljoner kronor.

I förhållande till den slutliga skatten uppgick beloppet för kvarstående skatt vid tiden för införandet av bestämmelserna om ränta å dylik skatt till omkring 20 procent, under det att motsvarande procenttal nu är ca 10.

Återbetalningarna av överskjutande preliminär skatt beräknas under budgetåret 1957/58 komma att uppgå till ca 690 miljoner kronor, varav å fysiska personer ca 550 miljoner kronor.

Som i propositionen påpekats medför den bristande överensstämmelsen mellan preliminär och slutlig skatt betydande olägenheter. I den mån den kvarstående skatten ökar, innebär detta en förskjutning i statsinkomsterna från ett år till ett annat. Vidare föreligger den faran — särskilt i ett vikan- de konjunkurläge — att kvarskatt ej kommer att inflyta i behörig ordning. Inte heller bör förbises att vissa skattskyldiga härigenom erhåller möjlighet att mildra verkningarna av rådande kreditrestriktioner.

Av de anförda bestämmelserna framgår att de skattskyldiga, som vid deklarationstillfället finner sig ha att erlægga större slutlig skatt än den in-

betalda preliminärskatten, har möjlighet att välja mellan att före den 30 april inbetala resterande preliminär skatt och att låta sig påföras kvarskatt.

Benägenheten hos de skattskyldiga att utnyttja denna möjlighet för att därigenom erhålla kredit under ett år ökar givetvis om räntan å kvarskatten utgår efter förmånligare grunder än utlåningsräntan i den allmänna låne-marknaden. I ett sådant läge föreligger därför risk för att beloppet för den kvarstående skatten totalt sett skall komma att öka. För att motverka en sådan utveckling bör i första hand en höjning av procentsatsen för ränta å kvarskatt tillgripas. Med hänsyn till den kraftiga förändring i räntenivån, som inträtt sedan nuvarande procentsats fastställdes, är en höjning av procentsatsen sålunda befogad.

Inom utskottet har framförts skilda synpunkter på storleken av denna höjning. Å ena sidan har framhållits att ur effektivitetssynpunkt en höjning till tio procent i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag borde vidtagas. Å andra sidan har gjorts gällande att en så stor höjning inte står i rimlig proportion till den inträdda höjningen i räntenivån liksom ej heller till den procentsats, som i propositionen föreslagits beträffande ränta å överskjutande preliminär skatt.

Utskottet har på så sätt funnit sig böra beakta de framförda synpunkterna att utskottet föreslår den jämkningen i Kungl. Maj:ts förslag att procentsatsen för ränta å kvarstående skatt bestämmes till nio. Utskottet utgår därvid ifrån, att denna procentsats skall vara tillräcklig för att uppnå det avsedda syftet. Skulle detta emellertid efter något eller några år visa sig inte vara fallet, förutsätter utskottet att frågan på nytt tages upp till prövning.

Med det anförda torde de föreliggande motionerna i vad de avser ränta å kvarstående skatt få anses besvarade.

I fråga om procentsatsen för ränta å överskjutande preliminär skatt har utskottet särskilt fäst avseende vid den omständigheten att utbetalningen av överskjutande preliminär skatt regelmässigt sker före taxeringsårets utgång, medan däremot kvarstående skatt inbetalas av de skattskyldiga först under uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Hänsyn härtill bör tas vid en jämförelse mellan de båda procentsatserna. I verkligheten föreligger betydligt mindre skillnad än vad de föreslagna procentsatserna antyder. Den i propositionen föreslagna procentsatsen för ränta å överskjutande preliminär skatt ansluter sig liksom tidigare till bankernas högsta inlåningsränta.

Utskottet finner sig därför med avstyrkande av de föreliggande motionsyrkandena i denna del böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag att procentsatsen för ränta å överskjutande preliminär skatt sättes till fem.

Slutligen vill utskottet framhålla, att ifrågavarande procentsatsers storlek ävenledes bör upptagas till omprövning i samband med mera betydande förändringar i det allmänna ränteläget.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 186 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) med den ändring av 27 § 3 mom. som framgår av nedan angivna såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med *tio* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Vad i — — — — — omförmäld ränta.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 560 av herr Ragnar Bergh m. fl. och II: 709 av herr Gerhard Nilsson i Gävle m. fl. samt

2) motionen II: 712 av herrar Sjölin och Strandh,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 3 december 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Heüman, Spetz, Eriksson, Gustaf Elofsson*, Snygg*, Söderquist, Niklasson* och Erik Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Nilsson i Svalöv, Brandt, Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Vigelsbo, Wiklund, Christenson i Malmö*, Asp, Andersson i Essvik och Stenberg*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.